PRIMAIRE PROGRESSIEVE AFASIE

Primaire progressieve afasie is een neurodegeneratieve aandoening die de taal aantast.

Wat is primaire progressieve afasie?

Primaire progressieve afasie (PPA) is een geïsoleerde taalstoornis die langzaam ontstaat en geleidelijk toeneemt. Ze beïnvloedt het produceren en/of begrijpen van taal. Dit uit zich in merkbare problemen met spreken, schrijven, lezen en/of begrijpen. Er bestaan verschillende varianten: een vloeiende, een niet-vloeiende en een zogenoemde logopenische variant. Elke variant heeft eigen kenmerken, die hieronder worden beschreven.

De oorzaken

De precieze oorzaken van deze aandoening zijn nog niet bekend. Wel is een abnormale ophoping van bepaalde eiwitten vastgesteld in de hersengebieden die bij taal betrokken zijn. Bij de logopenische variant lijken er zelfs amyloïdgerelateerde letsels voor te komen, zoals ook bij de ziekte van Alzheimer. De wetenschap heeft de oorsprong van deze processen nog niet vastgesteld.

Wie wordt getroffen?

PPA lijkt vrij zeldzaam te zijn: ongeveer 7 op de 100 000 inwoners volgens het Centre de Référence des Démences rares. De aandoening komt iets vaker voor bij mannen dan bij vrouwen en begint doorgaans tussen 45 en 70 jaar, meestal vóór 65 jaar. Ook deze gegevens komen van het Centre de Référence des Démences rares: www.cref-demrares.fr.

De symptomen

- In het algemeen wordt PPA gekenmerkt door een taalstoornis die in het begin van de ziekte het belangrijkste symptoom is en niet door een andere aandoening kan worden verklaard.
- De taalstoornis blijft jarenlang op de voorgrond staan. Na een lang ziekteverloop kunnen ook andere, minder uitgesproken problemen ontstaan, zoals verspreide stoornissen in het geheugen, de concentratie of het gedrag.
- Bij de vloeiende variant staat een verminderd begrip van woorden op de voorgrond. De gesproken taal blijft vloeiend, maar soms zijn er woordvindingsproblemen. De grammatica blijft grotendeels behouden.
- De niet-vloeiende variant uit zich vooral in motorische spraakstoornissen. Spreken wordt moeilijk en bepaalde klanken worden verkeerd of vervormd uitgesproken. Ook het gebruik van gevarieerde en complexe zinsbouw, werkwoordvervoegingen en grammaticale overeenstemming kan moeilijker worden. Dit wordt agrammatisme genoemd. Er kunnen fonematische parafasieën voorkomen.
- Bij de logopenische variant is vooral de spontane spraak aangetast door uitgesproken woordvindingsproblemen. Ook het herhalen van zinnen is verstoord. Het begrip van losse woorden blijft behouden en er is geen motorische spraakstoornis. Deze problemen kunnen ook optreden tijdens het verloop van de ziekte van Alzheimer.

© All rights reserved

Behandeling en werkzaamheid

Er bestaat geen medicamenteuze behandeling die PPA kan genezen of het ziekteproces kan omkeren.

Een aanpak die vooral op logopedie steunt, maar ook multidisciplinair is, met onder meer een ergotherapeut, neuropsycholoog en neuroloog, kan daarentegen een zekere stabilisatie of zelfs vertraging van het ziekteverloop mogelijk maken.

Aanvullende informatie

- Centre de Référence des Démences rares: www.cref-demrares.fr

© All rights reserved